

124. Tiistaina 28 päivänä marraskuuta 1989

kello 22.45

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ensimmäinen käsittely:

1) Ehdotukset laeiksi asunto-olojen kehittämisrahastosta sekä siihen liittyvien lakien muuttamisesta 3969

Hallituksen esitys n:o 183
Toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 13

Esitellään:

2) Hallituksen esitys n:o 224 nykyisten määrällisten vientirajoitusten poistamista ja uusien tai vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden estämistä koskevan Suomen tasavallan ja Euroopan talousyhteisön väliseen sopimukseen tehdyn täydentävän pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä ... 3975

3) Hallituksen esitys n:o 225 laiksi rangaistusten täytäntöönpanosta annetun asetuksen 2 luvun muuttamisesta . „

4) Hallituksen esitys n:o 227 lainsäädännöksi valtion virastojen ja laitosten kesken tehtävistä virkajärjestelyistä ja niiden ilmoittamisesta eduskunnalle ... „

5) Hallituksen esitys n:o 228 laeiksi ennakkoperintälain 10 §:n väliaikaisesta muuttamisesta sekä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:n väliaikaisesta muuttamisesta „

6) Hallituksen esitys n:o 229 evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijoiden kokonaispalkkausjärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi 3975

7) Hallituksen esitys n:o 231 laeiksi kansaneläkelain 79 §:n ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta „

8) Hallituksen esitys n:o 232 laiksi merimieseläkelain muuttamisesta 3976

Pöydällepanoa varten esitellään:

9) Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 34 hallituksen esityksestä testaustulosten ja vaatimustenmukaisuudesta esitettyjen todisteiden keskinäisestä tunnustamisesta tehdyn yleissopimuksen sekä siihen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisestä (HE n:o 221) „

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies
H e t e m ä k i - O l a n d e r .

Nimenhuudon asemesta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotukset laeiksi asunto-olojen kehittämisrahastosta sekä siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 183
Toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 13

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 13.

Keskustelu:

Ed. Juhantalo: Arvoisa puhemies! Olemme täällä salissa aloittamassa käsittelyä hallituksen esityksestä laiksi asunto-olojen kehittämisrahastosta, joka käytännön kielenkäytössä on muuttunut asuntorahastoasiasta käytäväksi keskusteluksi. Hallituksen esityksessähän ehdotetaan tehostettavaksi sosiaalisen asuntotuotannon rahoitusjärjestelmää perustamalla valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolinen asunto-olojen kehittämisrahasto.

Tämän asian käsittelyn aikana kävi ilmi se, että keskusta on valmis tukemaan asuntorahastolakiesitystä, mutta valiokunnassa aikoinaan keskustan edustajat jättivät laajan ja perustellun vastalauseen, jossa todettiin tämän tuen keskeisinä edellytyksinä seuraavaa: Ensinnäkin keskustassa katsottiin koko ajan, että rahastolla pitää olla mahdollisuus hankkia rahoitusta myös rahaston ulkopuolelta, koska meidän mielestämme sillä järjestelmällä, joka asuntorahastoon oli sisään rakennettu, riittävää kattavuutta tämän rahaston toiminnan varmistamiseksi ei olisi muodostunut. Tämän vuoksi me edellytimme muutoksia siltä osin, että kuten nykykielenkäytössä sanotaan on kehiteltävä erilaisia instrumentteja, joilla rahaston taloudellista pohjaa voidaan vahvistaa.

Toiseksi meidän keskusteluissamme ja myös meidän vastalauseessamme edellytettiin, että omistusravainlainoitus edelleen turvataan ja omistusravainjärjestelmää kehitetään helpottamaan nykyisin paremmin pieniä keskituloisten asunnon hankkimista ja että tätä varten varataan vuosittain riittävät määrät. Meitä ihmetytti hallituksen esityksen voimakas kielteisyyden nimenomaan omistusravainlaa kohtaan, ja kuten myöhemmin ilmeni, hämmästelimme sitä, että hallituksen koomusosapuoli erityisesti ei ollut omistusravainlaa, omistamisesta, innostunut, päinvastoin vastusti tämän ajatuksen eteenpäin viemistä.

Me olemme myös tämän käsittelyn yhteydessä esittäneet laajempia toimenpiteitä todella hankalan ja vaikean asuntotilanteen helpottamiseksi siten, että asuntorahasto-

asian yhteydessä myös käsiteltäisiin asuntolainojen korkojen vähennysoikeuden leikkauksia ja poistettaisiin korkojen omavastuuosuus.

Edelleen me edellytimme keskustelujen yhteydessä ja myös vastalauseessa, että asuntokauppojen leimavero tulisi pikaisesti poistaa kaikilta ensiasunnon ostajilta ja säätää yhte-näiseksi kaikkien asumismuotojen osalta ja tietenkin samalla tasoltaan hyvin alhaiseksi.

Tämän vastalauseen tekemisen jälkeen asuntorahastoasian käsittely sai uutta ulottuvuutta sen jälkeen, kun perustuslakivaliokunta totesi lakiesityksen edellyttävän eräiltä osin vaikeutetun lainsäädännön. Keskusta ei suinkaan tätä tilannetta käyttänyt kiristämiseen niin kuin jossakin yhteydessä on sanottu. Minä haluan erityisesti lausua sen myönteisen havainnon, joka tämän lain yhteydessä on tapahtunut, eli sen, että hallitus on oikeastaan ensimmäisen kerran ottanut asiallisen ja hyvän yhteyden oppositioon, tässä tapauksessa suurimpaan oppositioryhmään keskustaan. Olemme voineet avoimessa ja rakentavassa hengessä hallituksen kanssa keskustella, miten asuntorahastolakiesitystä voidaan parantaa ja millä tavoin keskusta voi olla tukemassa sitä lainsäädäntöjärjestystä, jota perustuslakivaliokunta edellyttää.

Näiden keskustelujen perusteella keskusta saattoi asiassa pääneuvottelijana toimineen ministeri Bärlundin kanssa sopia niistä keskeisistä asioista, jotka vastalauseessamme olivat. Ne olivat, että omistusravainlainoitus säilytetään ja vaihtoehtoisesta korkotukilainoituksesta luovutaan. Tämä luopuminen on sellainen asia, että mekään emme ole edellyttäneet, että sen pitää tapahtua yhtäkkisesti ja heti, mutta olemme voineet käytännössä kaikki todeta, että korkotukilainoitus ei ole toiminut. Tilastojen mukaisesti tänä vuonna on myönnetty kuusi kappaletta korkotukiluottoja. Jokainen voi vetää johtopäätöksiä, että se ei ole ollut toimiva instrumentti.

Edelleen me olemme voineet hyväksyä sen ja neuvotteluissa olemme voineet löytää yhteisymmärryksen siitä, että eduskunnassa tullaan hyväksymään lausuma, jossa ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuus selvitetään, ja kuten voimme havaita tämä myös ilmenee valiokunnan mietinnöstä. On kyseessä sitten asunto-obligaatiot, ulkomainen kuten tiedämme meikäläistä lainoitusta huomattavasti edullisempi pääomanhankinta tai jokin muu,

se on aivan välttämätöntä, jotta asuntorahasto voisi kunnolla toimia.

Näiden neuvottelujen yhteydessä voitiin myös avata aivan uusi ulottuvuus, joka on asumisoikeusjärjestelmän ja asunto-osuuskunta-asunnon rahoittamiseen varattava määräraha, jolla on tarkoitus rahoittaa 500 kpl kumpaistakin asumismuotoa. On erityisen myönteistä se, että meillä Suomessa voidaan todella kalliin asumisen yhteydessä kokeilla vuokra-asumisen ja ns. vanhanaikaisen puhtaan omistusasumisen välimuotoja. Kirjon tarjonnassa pitää olla laaja. Ihmisillä halut asumiseen ovat erilaiset, mutta tänä päivänä tärkein on rahanpuute. Meillä pitää olla sellaisia mahdollisuuksia, joilla etenkin nuoret ihmiset tavalla tai toisella pääsevät ns. oman asumisen piiriin. Asumisoikeusjärjestelmä ja osuuskunta-asumisjärjestelmä ovat tässä uusia, naapurimaissamme, etenkin Ruotsissa, kokeiltuja ns. oman asumisen muotoja.

Tässä yhteydessä tietenkin tulee koko ajan mahdollisimman voimakkaasti tukea perinteistä vuokra-asuntotuotantoa, joka on myös paitsi käyttökelpoinen, myös sellainen asumismuoto, joka useita kiehtoo. Kirjon pitäisi sen vuoksi olla hyvin laaja.

Me olemme olleet siis tyytyväisiä siihen valiokunnan mietintöön, joka neuvottelujen pohjalta saatiin syntymään, vaikkakin tapahtui niin, että neuvotteluissa ei valitettavasti päästy veroasioihin, jotka hallituksen taholta koettiin liian etäisiksi tämän lakinipun yhteydessä käsiteltäviksi, emmekä siis voineet niitä vastalauseemme olleita edellytyksiä tällä kertaa tavoittaa. Mikäli hallitukselta asian käsittelyn yhteydessä vielä uudelleen löytyy uutta lämpöä ja ymmärrystä, olemme valmiit jatkoneuvotteluihin.

Me olemme siis ilmaisseet tyytyväisyytemme hallituksen aktiivisuuteen. Olemme vain esittäneet ihmetyksemme siitä, miksi hallituksen porvarillinen osapuoli, kokoomus, on voimakkaasti vastustanut omistamisasumista. Miksi omistaminen on tullut niin hankalaksi tälle opettajanhuone-kokoomuslaiselle porvarismille? Me koemme, että myös asumisessa omistusravajärjestelmä on yksi olennainen ja välttämätön instrumenttien osa.

Ed. Siitonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Juhantalo tietää itsekkin,

ettei se pidä paikkaansa, kun hän moneen kertaan toistaa, että kokoomus vastustaa valtion lainoittamaa omistusasuntotuotantoa. Se ei todellakaan pidä paikkaansa. Mutta yhtä moneen kertaan en aio sitä kieltää kuin hän tuon väitteen toisti.

Jos on niin, että omistusravatuotantoa ei keskustapuolueenkaan mielestä voida tukea muuta kuin budjetin ulkopuolisella rahastolla, joka sinänsä lisää byrokratiaa eikä toisaalta ole yhtä hyvin parlamentaarisesti valvottavissa kuin budjetissa olevat määrärahat, niin hyvä on, tehdään näin, kunhan vain saadaan asuntoja, sekä vuokra-asuntoja että omistusasuntoja.

Mutta kun ed. Juhantalo puhui myös kirjon laajuudesta asumisessa, niin jää vain kysymään, miksi sitten ei myös korkotukijärjestelmä olisi ollut kehittämisen arvoinen. Hän totesi vain, että se järjestelmä ei ole toiminut. Se pitää paikkansa. Mutta mitä on tehty sen eteen, että se toimisi? Me kaikki tiedämme, miksi se ei toimi. Ei ole haluttu ryhtyä toimenpiteisiin sen kehittämiseksi. Onneksi nyt valiokunta kuitenkin nimenomaan kokoomuslaisten jäsenten tavoitteista ja vaatimuksesta on valmis tätäkin järjestelmää kehittämään. Me tarvitsemme kaikki ne järjestelmät tällä hetkellä, joilla asuntotuotantoa voidaan edistää, niin omistus- kuin vuokra-asuntotuotantoa, eikä pidä lähteä suppeasti pitämään vain yhden järjestelmän puolta.

Ed. Myller (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä kuulla, että eduskunnan eri laitamilla asuntoasioista ajatellaan kohtuullisen saman sisältöisesti. Nimittäin mietintö, jonka toinen lakivaliokunta on tehnyt, on hyvin pitkälle nimenomaan valiokunnan keskustelun tulos ja niitten yhteisten pohdintojen tulos, joihin valiokunta päätyi. Mutta ei voi olla antamatta tunnustusta myös suurimmalle oppositiopuolueelle, että sen esittämät asiat soveltuivat hyvin valiokunnan keskustelun linjaan.

Mutta mitä erityisesti omistamiseen tulee, näkisin niin, että omistusravien sitominen asuntorahastoon on ennen kaikkea keino, jolla yhteiskunnan otetta asuntopolitiikkaan saadaan lisättyä. En niinkään pidä tärkeänä sitä, että omistaminen sinänsä turvataan, vaan sitä, että yhteiskunnalla on keino toi-

mia asuntomarkkinoilla, olla siellä tavallaan sellainen operoija, joka pystyy pitämään kurissa pelkkiin markkinoihin pohjautuvaa rakentamista ja asuntotuotantoa.

Ed. Saastamoinen (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ed. Juhantalon puheenvuoroon toteaisin, että hän ei todellakaan tiedä, mitä mielipidettä valiokunnassa mitkin parlamenttiryhvät edustivat. Kokoomuksen kansanedustajat valiokunnassa painottivat omistusravien tärkeyttä kautta linjan.

Valiokuntakäsittelyssä oli lähes päällekkäin kaksi hallituksen esitystä, tämä n:o 183 ja n:o 194, mutta jotka molemmat käsittelivät asuntotuotantoa ja asuntotuotannon kehittämistä, ja erityisesti tuossa toisessa painotimme omistusravien merkitystä. Omistusravien merkitystä painottaessamme emme ennen keskustapuolueen ja toisen hallituspuolueen välillä käytyjä neuvotteluja pitäneet tärkeänä sitä, että omistusravajärjestelmä sisältyisi nimenomaan asuntorahastoon, mutta muuten ei minun mielestäni ole kohtuullista väittää, että emme olisi pitäneet tämän järjestelmän puolta, joka on todellakin ollut vuosikymmenien ajan monelle suomalaiselle todella tärkeä porras hyvään ja miellyttävään asumiseen.

Ed. Jokiniemi (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin todeta tuosta ed. Myllerin puheenvuorosta, jotta valiokunta kävi varsin yksimielisen keskustelun, ja mietintö oli kokonaisuus siitä. Voin todeta, jotta asuntopolitiikka on varsin sekavaa ollut. Valiokunta halusi koota eri vaihtoehdot tasavertaisiksi, joskin hallituksen esityksessähän oli, jotta valtio olisi osallistunut asuntotuotannon rahoitukseen ainoastaan aravuokratulojen osalta. Tämähän on hallituksen esitys. Neuvottelujen tulokset syntyivät sen jälkeen, kun perustuslakivaliokunta oli lausuntonsa tästä rahastosta antanut eikä rahaston perustaminen olisi ilman vaikeutettua järjestystä ollut mahdollista. Näin ollen keskustan ansiosta aravalainoitus sisältyy nyt rahaston piiriin. Tämä on totuus, jonka minä myöskin asianomaisen toisen lakivaliokunnan jäsenenä tiedän varsin tarkkaan.

Se ihmetytti tietenkin, jotta kokoomukselta jostakin syystä, en tiedä, minkä takia, melkein viikon verran kesti, ennen kuin

mietintö saatiin ulos, joskin muutokset eivät kovin suuria olleet. Se lisäys tuli, jotta selvitetään myöskin näitä ulkopuolisia korkotukilainoituksen täydentäviä mahdollisuuksia. Siihen hallituksella on kaikesta huolimatta mahdollisuus, vaikka sitä mietinnössä ei olisi ollutkaan.

Korkotukilainoituksen osalta mm. on todettu jo vuosi sitten valiokunnassa, jotta se on käytäntöön soveltumaton. Kaikkiaan kuusi hakemusta valtakunnasta tuli vuoden aikana. Se ei ole päässyt sellaisenaan kyllä toimimaan.

Ed. Saastamoinen (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ed. Jokiniemelle toteaisin, että mietinnön viipyminen valiokunnassa niin kauan johtui siitä, että meitä ihmetytti menettelytapa, rouva puhemies.

Korkotukilainoituksesta toteaisin, että me kaikki tiedämme syyn siihen, että korkotukijärjestelmä ei ole mennyt perille, eikä sillä olla saavutettu tuloksia. Syynä on liian matala korkotas.

Ed. Siitonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa tuntuu edelleen olevan väärinkäsityksiä siitä, kuka nyt haluaa valtion asuntolainoittamaa omistusasuntotuotantoa tukea ja kuka ei. Ei ole, ed. Jokiniemi, niin, että asuntorahasto olisi ainoa mahdollisuus tukea tätä. Ei sen perusteella, mitä tämän lain yhteydessä on keskusteltu, voi vetää noin pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Kuten äsken totesin, tämä on budjetin ulkopuolinen rahasto. Sen valvonta ei koskaan ole samalla tavalla eduskunnan käsissä kuin budjetin kautta menevät rahat. Korkotukijärjestelmä on eräs vaihtoehto. Jos se saataisiin toimimaan, niin myös sen kautta voitaisiin tukea, ja toivon mukaan myös sitä voidaan kehittää tukemaan omistusravatuotantoa, omalta osaltaan lisäämään tarjontaa.

Kysymyshän on vain siitä, että meillä on vallinnut erimielisyys siitä, mikä on se tapa, jolla tätä tukea halutaan ohjata. Nyt on kuitenkin saavutettu yksimielisyys siitä, että koetaan kaikkia keinoja. Siitä olen erittäin iloinen.

Ed. Myller (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Molempiin edellä olleisiin

puheenvuoroihin sen verran, että kun puhuttiin byrokratian lisääntymisestä asuntorahaston yhteydessä, se ei ollenkaan välttämättä pidä paikkaansa, koska asuntorahasto hoidetaan jo olemassaolevan henkilöstön ja järjestelmän kautta. Kysymys on vain siitä, miten asumiseen käytettäviä rahavirtoja ohjataan.

Jos verrataan sitä aravajärjestelmää, joka meillä tällä hetkellä on ja joka jatkuu asuntorahastossa, korkotukijärjestelmään aravaa korvaavana, niin ero on kyllä hyvin selkeä siinä mielessä, että korkotukijärjestelmän korkoja ei voida valvoa. Pankit eivät suostu minkäänlaiseen korkovalvontaan. Uskon, että se tulee yhteiskunnalle huomattavasti kalliimmaksi kuin aravajärjestelmä. Toisaalta tuo korkotukijärjestelmä aravan sisällä merkitsee myös sitä, että yksittäinen asunontarvitsija on erittäin vaikeassa asemassa verrattuna siihen, että hän saa kaikki palvelut esimerkiksi kunnan asuntotoimistosta ja sitä kautta asuntorahaston kautta.

Ed. Knuuttila: Arvoisa puhemies! Lyhyesti näin iltahetken myöhäisinä tunteina kuitenkin ehkä yhteiskuntamme pahimmasta ongelmasta, asuntopulasta.

Tervehdin tyydytyksellä sovittelupaperia, joka on saatu aikaan, niin että tähän maahan voidaan perustaa korkotukilainoituksen tilalle asuntorahasto ja toivottavasti saada myös edullista rahaa asuntotuotantoon.

Tämän hetken pulmat asuntotuotannossa ja asuntopolitiikassa eivät johdu siitä, millä systeemillä asuntotuotantoa rahoitetaan, vaan siitä, minkä hintaisella rahalla ja löytyykö yleensä asuntotuotantoon rahaa. Vuosi sitten mm. pankkivaliokunnassa niin kuin ilmeisesti toisessa lakivaliokunnassakin tutkittiin asuntojen korkotukilainoitus perusteellisesti. Silloin, niin käsitan, molemmissa valiokunnissa päädyttiin samaan tulokseen, että se järjestelmä ei toimi. Se ajettiin kuitenkin puoliksi väkisin läpi, ja nyt olemme kuulleet, että se ei ole tänä vuonna toiminut eikä tule toimimaan tällä korkotasolla, mikä Suomessa on, koska pankit eivät millään säädylisellä korolla rahoja asuntotuotantoon anna. Jos taas mentäisiin pankkien toivomalle linjalle, että maksetaan markkinakorko, niin se on ylettömän kallista valtiolle. Paljon halvempaa on ottaa kansainvälisiltä markkinoilta rahaa ja ottaa se eri tahoilta

siten, että kurssiriskit minimoituvat, ja osoittaa se sitten vaikka aravajärjestelmän kautta asuntotuotantoon entiseen tapaan.

Sytä korkeisiin asuntojen hintoihin voidaan mainita neljä.

Ensiksikin kalliit tontit, joka asia on eduskunnan käsissä osittain mutta suuressa määrin kuntien käsissä.

Toisekseen se, että asuntotuotantoon on tullut väliporras ns. yleishyödyllisten rakennuttajaorganisaatioiden kautta, ja nämä rahastavat välistä huomattavan summan eli nostavat asuntojen hintoja. Samaa ryhmää voidaan laskea pankit, jotka eri tavoin, mm. turvatessaan, ettei osakekirjoja myydä kahden kertaan, ottavat aika tuntevan summan myös lisäksi asunnon hinnasta.

Kolmanneksi voidaan mainita urakoitsijat, jotka nekin useissa tapauksissa joko pääsevät gryndaamaan eli rakentamaan itse asuntoja tai sitten myyvät ne markkinahinnalla, jolloin tietysti asiakkaalle asunto tulee hyvin kalliiksi.

Viimeisenä on tietysti tämä, mihin jo viittasin, rahan hinta.

Suomessa oli sangen hyvä järjestelmä, aravajärjestelmä, mutta vuodesta 1976 kymmenen vuoden kuluessa vuoteen 1986 mennessä aravalainojen reaalinen taso puolitettiin noin 4 000 miljoonan tasosta 2 250 miljoonaan vuoden 1986 rahassa mitaten. Koska tämä epäedullinen hintakehitys tapahtui, niin enemmän kuin puolet putosi arava-asuntojen määrästä pois.

Tässä on keskeisesti syyt myös siihen huonoon tilanteeseen, joka nyt on, että tavallinen nuori, pankkitiliä omaamaton ihminen ei voi saada asuntoa kuin hyvällä onnella vuokra-asunnon, joita on hyvin niukasti tarjolla.

Kun tänä päivänä puhuu arava-asuntojen puolesta, niin etenkin hallituksen taholta tuodaan esille, että tänä vuonna rakennetaan 70 000 asuntoa. Tämä pitää paikkansa, mutta näitä 70 000:ta asuntoa eivät pysty ne ihmiset ottamaan haltuunsa, asuntoa heistä itse kukin kohdallaan, jotka ovat todella asunnon tarpeessa. Ne asunnot jäävät osaksi tyhjiilleen. Meidän maassamme ei ole pulaa kalliista asunnoista vaan tavallisen ihmisen saatavilla olevista asunnoista.

Lopuksi sanoisin koko asuntopolitiikan hoidosta, että se on hoidettu Suomessa alle arvosteluasteikon, sangen huonosti grynde-

reiden, maanomistajien, pankkien ja muiden välikäsien ehdoilla, ei tavallisen ihmisen ehdoilla. Ja tästä kyllä vastuun kantavat, ei nykyinen oppositio eikä entinen oppositio, vaan suurimman vastuun kantavat asuntopolitiikasta keskeisessä vastuussa olevat henkilöt, entiset asuntonministerit.

Tätä asiaa kierrellään ja kaarrellaan, mutta ne ihmiset, jotka asiaa ovat hoitaneet, eivät ole tajunneet, mistä on kysymys. Tutkittakoon eduskunnan pöytäkirjat ja muut dokumentit, niin voimme nähdä, että he eivät ole tienneet, että maassa tulee tällainen asuntopula. He ovat luulleet, että asuntoja on tarpeeksi, ja ovat suorastaan ilmoittaneet, että ei tarvita arava-asuntoja niin paljon kuin täältä toiveita esitettiin mm. allekirjoittaneen taholta.

Meidän pitää nähdä, että politiikassa tulee olla myöskin tulosvastuullisuutta. Jos jotkut henkilöt eivät pysty hoitamaan asioita, heidät on vaihdettava. Tämä ei suomalaisessa demokratiassa ole ainakaan asuntopolitiikan osuudella toiminut. Ellei tässä tapahdu terästyistä eduskunnan taholta, ei asiaa saada kuntoon myöskään näillä eväillä, mitkä nyt on. Tarvitaan paljon radikaalimpia toimenpiteitä ja myös sitä asiantuntemusta, mitä on tässä maassa. Sitä löytyy kyllä, mutta sitä ei löydy etupiirien toimesta, joihin viittasin, mutta sitä löytyy todellisten rakentajien ammattilaisten piiristä ihan riittämiin, on löytynyt jokaisena vuosikymmenenä ja löytyy tälläkin hetkellä.

Ed. P. Leppänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvin suurelta osin voin yhtyä ed. Knuuttilan ajatuksiin. Olen eräässä yhteydessä sanonut täällä, että asuntopolitiikka ei ole eduskunnan eikä hallituksen "hanskassa" tänä päivänä, vaan se on eräiden muiden tahojen. Ne tahot ovat suuret rakennusfirmat ja pankit. Ne määräävät tänä päivänä hinnan, laatutason ja paikan, mihin ne haluavat rakentaa. Ei tämä talo eikä hallitus ohjaa asuntopolitiikkaa, vaan ne seuraavat katseellaan sitä.

Ed. Knuuttila jätti sanomatta sen, mitä olisin kaivannut: kenen tahto oli, kuka romutti aravajärjestelmän, kuka siitä on hyötynyt? Siitä ei ole hyötynyt se väestöryhmä, joka tänäkin päivänä odottaa sosiaalipoliittista asuntotuotantoa, joka ei pysty ostamaan niitä kalliita asuntoja. Kuopiossa on

eräs esimerkki, jossa on rakennettu alta 5 000 markkaa neliö omakustannushintaan uusia asuntoja. Täälläpäin Suomea ja Keski-Suomessa puhutaan 10 000 markan neliöhinnosta. Jossakin on vikaa silloin, kun ihmisiltä viedään tällaista pääomaa, joka yleensä on pankista otettua pääomaa, asunnon kautta pois.

Ed. Myller (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Knuuttilalle vastauksena sanoisin, että kyllähän me kaikki toki tiedämme, että Suomesta on puuttunut sellaiset yhteiskunnalliset ohjauskeinot, joilla olisi pystytty todella vaikuttamaan asuntopolitiikkaan. Nyt niitä ollaan hakemassa. Asuntorahasto on mielestäni erittäin hyvä ja tärkeä käänne tässä asiassa. Kysymys on tulevaisuudessa siitä, miten sitä tullaan käyttämään.

Asuntopoliittisiin keinoihin liittyvät myös ne maapoliittiset lait, jotka ovat tällä hetkellä eduskunnan käsiteltävänä. Toivoa vain sopii, että ne olisivat myös linjassa käsillä olevan asuntorahastoesityksen kanssa.

Ed. Knuuttila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pekka Leppäselälle haluan todeta, että olen tänä vuonna ollut päättämässä kahdesta vuokratelohankkeesta Jyväskylän kaupungissa. Molemmissa hinta oli noin 5 000 markkaa/neliö. Niin kuin ed. Pekka Leppänen toi esille, todella Jyväskylässäkin markkinahinnat liikkuvat uusien asuntojen kohdalla 10 000 markassa/neliö tai enemmän. Tämä kertoo sen, että jotkut konsulit ovat nukkuneet, kun näin suuria marginaaleja voidaan jollakin talouselämän alalla pitää. Olen myöskin teollisuuden piirissä eräissä luottamustehtävissä ja tiedän, että siellä pelataan muutaman prosentin marginaalisilla voitoilla. Kun täällä puhutaan jopa sadan prosentin voitoista, niin tämä kertoo tilanteen jokaiselle ajattelevalle ihmiselle.

Kysymys ei ole siitä, että ei olisi keinoja. Tämä on turhaa lainsäädäntöä, mitä täällä nyt tehdään. Aravajärjestelmä tässä maassa on ollut 50-luvulta saakka. Se tarvitsisi vain rahaa, puhdasta rahaa budjetin kautta, eihän mistään muusta ole kysymys. Se on taas tämän talon poliittisesta tahdosta kiinni ja hallituksista, jotka ovat lyöneet täysin laimin asuntopolitiikan 70-luvun puolivälistä saak-

ka. En halua nimiä mainita, mutta voisivat ilmoittautua vastuun kantajiksi, jotka tuntevat olleensa asuntoasioissa tänä aikana mukana tavalla tai toisella, myöskin valtiovarainministerit.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Totuuden nimissä on todettava valiokuntakäsittelyssä mukana olleena, että keskustan ja toisaalta ympäristöministerin välillä tehty sovintoratkaisu oli merkittävä sysäys tämän lain kääntämiseksi oikeaan suuntaan erityisesti siltä osin, mikä koskee omistusravaa, koska henkilökohtaisesti katson, että jos omistusrava poistuu markkinoilta, niin se on todellinen vahinko valtion taholta lainoitettavassa aravatuotannossa.

Ei sitten ihme ollutkaan tietysti, että kokoomus piti sen jälkeen kolme päivää mykkäkouluja ja palasi valiokuntaan kaksi ja puoli riviä lausumaa mukanaan. Tosin ed. Saastamoinen kertoi äsken, että he ihmettelivät sen kolme vuorokautta. Joka tapauksessa loppuratkaisu on ollut tässä suhteellisen hyvä.

Olisin kuitenkin toivonut, että jo tässä vaiheessa olisi myös pitkäaikaiseen lainoitukseen ja sen mahdollisuuksiin asuntorahaston yhteydessä kiinnitetty huomiota niin, että siinä olisi menty jo pidemmälle kuin tässä vaiheessa, koska niin joudutaan joka tapauksessa tekemään rahoituksen varmistamiseksi.

Totean vielä asumisoikeusasunnoista, että Suomen maaseudun puolueen eduskuntaryhmä on nimenomaan budjettineuvottelussa kiinnittänyt tähän asiaan huomiota, kannattanut tämän tyyppistä asumisjärjestelmää, joka todella Ruotsista on tuttu. On hyvä asia, että se tässä vaiheessa menee tällä tavalla eteenpäin.

Toisaalta, niin kuin eräät muutkin ovat todenneet, totean, että ei asuntorahasto muuta asioita yhtään miksikään vanhaan järjestelmään verrattuna, rahasto budjetin sisällä tai sen ulkopuolella, ellei sitä toimekkaisesti toteuteta eteenpäin sillä tavalla, että sillä on mahdollisuudet toimia.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

ulkoasiainvaliokuntaan

2) Hallituksen esitys n:o 224 nykyisten määrällisten vientirajoitusten poistamista ja uusien tai vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden estämistä koskevan Suomen tasavallan ja Euroopan talousyhteisön väliseen sopimukseen tehdyn täydentävän pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

lakivaliokuntaan

3) Hallituksen esitys n:o 225 laiksi rangaitusten täytäntöönpanosta annetun asetuksen 2 luvun muuttamisesta

toiseen lakivaliokuntaan

4) Hallituksen esitys n:o 227 lainsäädännöksi valtion virastojen ja laitosten kesken tehtävistä virkajärjestelyistä ja niiden ilmoittamisesta eduskunnalle

valtiovarainvaliokuntaan

5) Hallituksen esitys n:o 228 laeiksi ennakkoperintälain 10 §:n väliaikaisesta muuttamisesta sekä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 5 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

laki- ja talousvaliokuntaan

6) Hallituksen esitys n:o 229 evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijoiden kokonaispalkkausjärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

sosiaalivaliokuntaan

7) Hallituksen esitys n:o 231 laeiksi kansaneläkelain 79 §:n ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

**8) Hallituksen esitys n:o 232 laiksi merimies-
eläkelain muuttamisesta**

Ensimmäinen varapuhemies:
Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna keskiviikkona kello 14.

**9) Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 34
(HE n:o 221)**

Täysistunto lopetetaan kello 23.22.

pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi perjantain täysistuntoon.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

M. V. Mandelin
